

Tweede Kamer der Staten Generaal
t.a.v. Informatieur de heer Gerrit Zalm
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Lunteren, 28 juni 2017

Geachte heer Zalm

Allereerst wil ik u van harte feliciteren met uw terugkeer in de politieke arena. Ik en met u het hele land hoopt dat het onder uw leiding wel gaat lukken om tot een regeerakkoord te gaan. Ik wens u toe dat de temperatuur op het Binnenhof de komende maanden niet te hoog gaat oplopen.

Zoals u in uw laatste functie van dichtbij hebt meegemaakt is technologie een grote drijvende kracht achter veel transformatie processen. Naar ons gevoel wordt dat in de politiek nog te weinig onderkent. Wij zijn ervan overtuigd dat technologie ook oplossingen kan bieden voor politiek bestuurlijke uitdagingen. Wij willen u daarin graag inspireren.

Als **Stichting E-governance** willen wij graag onze inbreng leveren bij het hernieuwde informatieproces.

Soms kan technologie een oplossing bieden om ideologische geschillen te overbruggen. Door vol in te zetten op digitalisering zien wij mogelijkheden om belangrijke thema's als milieu en immigratie op een zodanige manier te benaderen dat het draagvlak voor ingrijpende maatregelen wordt verbreed.

eGovernance, zoals u ook in het bijgaand manifest kunt lezen - draait om de effectieve combinatie van besturing en technologie: digitaal leiderschap. Hoewel Nederland in heel veel opzichten vooroploopt met toepassingen van IT. ontbreekt het hoogste niveau nog te vaak aan de kennis om daadwerkelijk digitaal leiderschap te tonen. Wij zien dat wel in landen als Estland, Singapore en ook Dubai is volop bezig de transformatie naar een duurzame digitale economie te maken.

Als stichting E-governance maken wij ons er sterk voor dat Nederland ook zo'n transitie in gang zet, met het oog op welvaart en welzijn. Te beginnen met een inspirerend kabinetsakkoord. Als positief ingesteld persoon ben ik er eens vanuit gegaan dat u erin gaat slagen om deze zomer een dergelijk transformatief regeerakkoord te presenteren. Ik vroeg mij af waar dat ons in 2021 dan zou kunnen brengen.

In mijn droom is het 2021 en kijk ik terug op de veranderingen van de afgelopen 4 jaar. Ik constateer dat we op thema's milieu, gezondheidszorg, mobiliteit, veiligheid, ondernemerschap en immigratie grote doorbraken dankzij digitalisering grote doorbraken hebben bereikt. Ook zie ik dat de organisatiewijze en inkomstenbasis (belastinggrondslag) van de overheid is veranderd. Met veel sterkte positievere prikkels voor het stimuleren van duurzaam en verantwoord gedrag enerzijds en veel betere kosteneffectiviteit van de organisatie anderzijds.

Ik deelde mijn droom *'De burger geniet van e-governance'* afgelopen weken met een select aantal key-players met grote maatschappelijke verantwoordelijkheid en wiens mening ik zeer serieus neem. Zij stimuleerden mij ook om u mijn droom toe te sturen ter inspiratie. Met hun toestemming voeg ik hun reacties ook bij. Vooral aan het endorsement van de CEO's van Philips, KPN, PostNL en de Nationaal

Commissaris Digitale Overheid, als strategische spelers voor het realiseren van de doelstellingen in mijn visie-rapport, en hun bereidwilligheid te investeren in dit toekomstbeleid hecht ik veel waarde.

Kortgeleden was ook de schaduwzijde van digitalisering weer volop in het nieuws (**het gijzelsoftware virus**). Voor Nederland bleven de gevolgen gelukkig beperkt. Maar laat je daardoor niet in slaap sussen! Het Nederlandse bedrijfsleven denkt dat cybercrime aan het einde van de komende regeerperiode het allergrootste bedrijfsrisico vormt. Dat is echter geen reden om af te zien van een digitale transformatie! Integendeel, juist het preventief inspelen op deze risico's in combinatie met een investering in digitalisering is de beste strategie om de aanvallers en hackers een stap voor te blijven en te voorkomen dat Nederland wordt getroffen door een digitale aanval die het wel land plat legt. Geheel tegen onze eigen overtuiging in sturen we je dit op papier. vanzelfsprekend kunt u ook digitaal alles nalezen en delen via onze website www.egovernance.nu

Ik wens je van harte alle succes bij je opdracht om een nieuw regeerakkoord tot stand te brengen.

Namens het bestuur van de Stichting E-governance,
Jan Baan

Jan Prins, secretaris
jan.prins@egovernance.nu

Jan Baan, voorzitter
jan,baan@egovernance.nu

Jan Baan
Voorzitter stichting E-governance

privé gegevens:
mobile +31 6 1334 6686
email: jbaan@vanenburg.com

Reacties op het visie-rapport 'de burger in 2021 geniet van de e-governance services'.

Herna Verhagen; CEO PostNL:

- Als een van de meest ICT-intensieve economieën van Europa vormt onze digitale infrastructuur als derde mainport van ons land de basis voor het genereren grote economische en maatschappelijke kansen. Cyber security biedt Nederland digitaal droge voeten. Jan, ik denk dat we vele goede topics hebben geraakt en ik ben graag onderdeel van het gesprek met de overheid.

Frans van Houten; CEO at Royal Philips NV

- Jan je visie is breed en ambitieus. Spreekt me aan. NLD heeft een digitale visie dringend nodig. Inderdaad zijn er voor gezondheidszorg heel veel kansen. Document is een prima en indrukwekkende visie en pleidooi voor een (pro-) actieve rol van het kabinet/de overheid om te komen tot een digitale transformatie. Ook voor ons domein, de zorg/gezondheid, is dit absoluut nodig. Specifiek voor de zorg zal een door meer kernpartijen breed gedragen initiatief meer effectief zijn om echt tot actie te komen. Jouw document kan zeker een goede bijdrage leveren aan de druk op de overheid om meer pro-actief te worden in brede zin. Bereidheid van het bedrijfsleven om te investeren in de (in het rapport genoemde) PPP is zeker aanwezig. Gezien de bescheiden appetite van de overheid voor ICT projecten is een samenwerking met het bedrijfsleven wenselijk.

Eelco Blok; voorzitter Raad van Bestuur KPN

- Jan, graag even een reactie op jouw visie. Vanuit onze verantwoordelijkheid voor het netwerk - een zeer vitale infrastructuur in Nederland - kunnen we jouw droom van harte ondersteunen. Laat maar weten waar ik je kan helpen om dit richting de overheid te ondersteunen. Er zijn een paar onderwerpen die ik er even wil uitlichten.
  - ✓ Ten aanzien van duurzaamheid zijn we als KPN koploper, we opereren vanaf 2015 klimaatneutraal en hebben afgelopen jaar een nieuwe ambitie geformuleerd voor nagenoeg 100% circulair te zijn in 2025.
  - ✓ De overheid zou er goed aan doen meer de samenwerking met het bedrijfsleven te zoeken. Ook de enorme inkoopmacht kan worden ingezet, maar in de praktijk zien we dat thema's als duurzaamheid of veiligheid op dit moment nauwelijks een rol spelen bij aanbestedingen van de Nederlandse overheid.
  - ✓ Als het gaat om de Nationale veiligheid werden we recent weer eens met ons neus op de feiten gedrukt door Wannacy. Opnieuw een onderwerp waar de Nederlandse overheid veel actiever aan zou moeten werken. Het is een grote maatschappelijke verantwoordelijkheid en wij voelen die als geen ander.
  - ✓ Ook wij ondersteunen dat we veel meer aan Zorg kunnen doen, een van kernthema's in ons CSR beleid. Wij zijn zeer actief aan het kijken - samen met start ups - naar nieuwe ICT oplossingen die onder meer Zorg op afstand mogelijk maken.
- Kortom, uitdagingen genoeg Jan, en nogmaals, ik ondersteun je graag bij het onder de aandacht brengen van deze en andere thema's die de verdere digitalisering van ons mooie land ondersteunen!

Koen Gijsbers; General Manager NATO Communications and Information Agency

- Jan, het is een mooie droom. Kom er graag eens over spreken. Wat beoog je met dit stuk? Hoe ga je het naar de formatie brengen? Ik zou er dan bij aangeven dat het **niet alleen veiliger en verdedigbaar is tegen cyber aanvallen, maar ook nog eens goedkoper, naar verwachting 30 tot 50% van het totaal van alle overheids IT budgetten bij elkaar**. Technisch kan dit. Ik denk wel dat je moet beginnen met burger-overheid vv. Daarna kan je uitbreiden naar burger-commercieel partner. Begin met 17 miljoen burgers éénmalig te registreren en binnen de overheid samen te later werken. Daarna uitbreiden naar andere beveiligde diensten.

Ab Klink; Lid Raad van Bestuur VGZ

- Inderdaad de backoffices versimpelen en aan de voorkant meer allianties bouwen met de aanbieders. Just to give you a clue: Nederland doet ca 25.000 onnodige blinde darm operaties, meer dan 100.000 teveel knieoperaties (meer harm dan benefits). Met e-health is er nog veel meer reductie onnodige interventies mogelijk (chronische aandoeningen). Dat eruit halen, is een mega klus met veel problemen rond informatie-asymmetrie, reputatie problemen, averechtse verdienmodellen en fragmentatie bij de contractering (verkokering). Voor het opheffen van die belemmeringen zijn wij verantwoordelijk. Als dit niet gebeurt, blijft innovatie suboptimaal gebeuren.

Jan Peter Balkenende; Former Prime Minister of the Netherlands

- Boeiende gedachte om te zien hoe de digitalisering een stimulatie kan zijn bij een doorbraak op thema's milieu, gezondheidszorg, mobiliteit, veiligheid, waardoor de democratie en burgerschap worden bevorderd. Interessant te zien dat een meer geïntegreerde digitale infrastructuur de effectiviteit van de Rijksdienst weet te vergroten tegen flinke kostenreducties en minder afhankelijkheid van enkele grote ICT spelers. De gesuggereerde samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven is toe te juichen. Met name op het gebied van een optimale samenwerking op het gebied van cybersecurity. De rol van de overheid als launching partner kan een goede stimulans zijn voor versnellende vernieuwingen waarbij de samenwerkende bedrijven tevens een proeftuin aanbieden voor het testen van digitale initiatieven. Een verdere ontwikkeling van een innovatieplatform nu gebaseerd op de nieuwe generatie van technologische mogelijkheden. Een goede afstemming met universiteiten kan deze aanpak versterken.

Bas Eenhoorn; Nationaal Commissaris Digitale Overheid (de Digicommissaris)

- “Het beeld dat Jan Baan in zijn droom schetst, is er één waarvan ik hoop dat het in 2021 werkelijkheid is. Het laat zien hoe in de digitale samenleving -waar we middenin zitten en die zichtbaar is in welhaast alle sectoren- samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen kan bijdragen aan welvaart en welzijn binnen Nederland. Het is (nood)zaak om dit gericht te doen en daadwerkelijk krachten te bundelen, zeker op gebied van informatieveiligheid, zo is mijn stellige overtuiging. Publieke belangen moeten deels opnieuw uitgevonden worden, investeringen zijn nodig; tegelijkertijd zijn op termijn ook besparingen mogelijk. Er ligt een prachtige, maar vooral ook urgente opgave voor het nieuwe kabinet om een brede agenda digitalisering op te stellen en te doen uitvoeren: interbestuurlijk en met publiek-private samenwerkingsvormen.”

link download rapport: ‘De burger in 2021 met e-governance’

<https://www.dropbox.com/s/vckiirpmwnyfk06/De%20burger%20in%202021%20met%20e-governance%2028%20juni%202017.pdf?dl=0>